

Nr 1.

Av herr **Vennerström m. fl.**, om anslag till arbeten å statsbanan Forsmo—Hoting m. m.

I skrivelse den 9 oktober 1918 anhöll järnvägsstyrelsen, att för fortsättande av arbetena å tvärbanan Forsmo—Hoting för 1920 måtte anvisas ett anslag av 1,500,000 kronor. I denna skrivelse yttrade järnvägsstyrelsen följande:

»Då styrelsen i sin skrivelse den 29 sept. 1917 begärde ett belopp av 1,150,000 kronor, såsom ökning av de för åren 1918 och 1919 i ursprungliga byggnadsplanen upptagna och med ledning av material- och arbetspriserna före kristiden beräknade anslagsbeloppen, antog styrelsen, att en ökning med 50 % av dessa belopp skulle visa sig tillräcklig för att motsvara konjunktursteppningarna. Vid nu verkställda kostnadsberäkningar för de olika banbyggnaderna har det emellertid visat sig, att kostnadsökningen, i förhållande till vad som beräknades med de före kristiden gällande priserna, i allmänhet uppgår till minst 100 %. Skulle arbetena kunna bedrivas i förut avsedd omfattning, bleve det nödvändigt dels att under år 1919 erhålla ytterligare ett belopp av 1,500,000 kronor utöver de 2,450,000 kronor, som redan anvisats, dels att för år 1920 ett anslag av 3,000,000 kronor, ställdes till styrelsens förfogande i stället för ursprungligen beräknade 1,500,000 kronor. På grund av de svårigheter av statsfinansiella skäl, som torde möta för anvisande av så stora anslag, som nu nämnts, för denna banbyggnad, har styrelsen emellertid tänkt sig, att det blir nödvändigt förutsätta en viss förskjutning i arbetenas bedrivande, huru önskligt det än varit att kunna bygga denna för kommunikationerna i berörda folkrika trakter så viktiga bana enligt den ursprungliga byggnadsplanen samt därigenom ock förhindra ett fortsatt förryckande av de gamla handelsvägarna. Styrelsen anser sig därför nu dels icke kunna förutsätta något ytterligare anslag för år 1919, dels böra för år 1920 begära endast det i den ursprungliga byggnadsplanen upptagna anslagsbeloppet eller 1,500,000 kronor. Med 1914 års prisnivå beräknas samma arbetskvantitet erhållas för ett belopp av 700,000 kronor, varför 800,000 kronor äro att betrakta såsom konjunkturtillägg å 1914 års priser.»

Kungl. Maj:t har emellertid icke ansett sig böra bifalla järnvägsstyrelsens hemställan. Med hänvisning till »lånemarknadens ansträngda läge samt de för närvarande oerhört uppdrivna byggnadskostnaderna» ansåg sig vederbörande departementschef icke böra begära för 1920 något belopp för ifrågavarande banbyggnad.

I fråga om tvärbanan Hällnäs—Stensele hemställde järnvägsstyrelsen om ett anslag för år 1920 av 1,100,000 kronor för banbyggnadens fortsättande. Järnvägsstyrelsen yttrade följande: »På samma sätt som styrelsen anfört beträffande statsbanan Forsmo—Hoting, är visserligen det begärda beloppet otillräckligt för att motsvara de nu inträdda konjunkturstegringarna, men styrelsen förutsätter även beträffande denna bana, att en viss förskjutning i byggnadsplanen bliver nödvändig och anser sig därför ej nu böra begära ytterligare anslag för år 1919 utöver vad som redan anvisats. Dock anser styrelsen, med hänsyn till önskvärdheten att inom rimlig tid åstadkomma järnvägsförbindelse med den för Lappmarken så viktiga knutpunkten Lycksele, ett anslag för här ifrågavarande bana böra anvisas för år 1920, men håller styrelsen före, på grund av nödvändigheten att begränsa anslagskraven, att endast det i den ursprungliga planen för detta år upptagna beloppet av 1,100,000 kronor bör äskas. Med 1914 års prisnivå beräknas samma arbetskvantitet erhållas för ett belopp av 500,000 kronor, varför 600,000 kronor äro att betrakta såsom konjunkturtillägg å 1914 års priser.»

Det är visserligen i dessa tider välbetänkt att icke underskatta det brydsamma statsfinansiella läget. Men å andra sidan är det knappast nödigt eller välbetänkt att med denna motivering skjuta undan jämförelsevis små anslag, som kunna vara till betydande gagn för stora befolkningslager samt för landets näringsliv. Kungl. Maj:ts ställning till dessa anslagskrav betyder, att byggandet av tvärbanorna Forsmo—Hoting samt Hällnäs—Stensele avbrytes för minst ett år, kanske för längre tid. För dessa nejdens befolkning, som länge längtat att få sina kommunikationsbehov fyllda, är regeringens ställningstagande mot tvärbanebyggnadernas fortsättande ett mycket hårt slag.

Det bör observeras, att icke heller järnvägsstyrelsens går ut på banbyggandets fortsättande i det av riksdagen 1917 beslutade tempot. Järnvägsstyrelsen har blott upptagit det anslagsbelopp för 1920, som fastställdes i 1917 års byggnadsplan. För att banbyggandet skulle kunna fortgå enligt uppgjord plan skulle på grund av de stegrade byggnadspriserna krävas avsevärt högre belopp. Med sitt förslag förutsätter järnvägsstyrelsen, att tidpunkten för ifrågavarande tvärbanors fullbordande skjutes fram ett gott stycke. Vi hålla före att det varit bäst, om

ingen förlängning av byggnadstiden kommit ifråga. Men då nu järnvägsstyrelsen icke ansett sig kunna begära ett högre belopp, vilja vi yrka bifall till dess framställning.

Vi hemställa,

att riksdagen i enlighet med järnvägsstyrelsens förslag måtte anvisa dels ett reservationsanslag av 1,500,000 kronor för år 1920 för fullföljande av arbetena å statsbanan Forsmo—Hoting, dels ett reservationsanslag av 1,100,000 kronor för år 1920 för fullföljande av arbetena å statsbanan Hällnäs—Stensele.

Stockholm den 13 januari 1919.

Ivar Vennerström.

C. O. Johansson.

Sten Berglund.
